

УДК 658

Моритко Г. – ст. гр. БМп-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

УКРАЇНА В СОТ: ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ Й НАСЛІДКИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Хрупович С.Є.

Оцінюючи перший рік членства України в СОТ, слід відзначити, що країна завершила тривалий процес приєднання до цієї міжнародної організації у несприятливий період розвитку- вплив світової фінансово-економічної кризи на економіку України. Хоч офіційно Україна стала 152-м членом СОТ 16 травня 2008 року, проте вже з кінця 2007 року стало очевидно, що країна завершує процес вступу і стає повноправним учасником торговельної системи. За оцінками уряду України напередодні вступу, членство в СОТ мало принести відчутні переваги і нові можливості для економіки. Членство України в СОТ мало стимулювати додатковий приріст ВВП обсягом 1,5 – 2 млрд. доларів США, за сприятливих обставин – до 4 млрд. доларів. Крім зростання ВВП, керівництво України сподівалось на прискорення темпів припливу іноземних інвестицій. Щоправда, оцінки відрізнялись у 10 разів, зростання могло досягти 5 млрд. доларів щорічно, а зросло на 500 млн. доларів. Відкритість внутрішнього ринку за умов зростання платоспроможного попиту надає широкі можливості для експансії імпорту, погіршення конкурентних, переважно цінових переваг національного виробника.

Зокрема, сумарний експорт та імпорт протягом 2000 – 2004 рр. стабільно перевищував 100%, 2005 року це перевищення скоротилось до мінімуму, менше 1%. А з 2006 року спостерігається стабільне перевищення імпорту над експортом, яке 2008 року (рік вступу в СОТ) становило понад 8%, що майже вдвічі більше цього показника за попередній рік.

Попри світову фінансово-економічну кризу, за підсумками 2008 року Україна зберегла високі темпи нарощування експорту й імпорту .

Так, обсяги експорту товарів 2008 року збільшилися порівняно з 2007-м на 35,9% - до 67,7 млрд. доларів, а імпорт зріс на 41,1% і сягнув 86 млрд. доларів.

Привертає увагу різке скорочення інвестицій в основний капітал. Уперше з початку економічного зростання в країні зафіксований від'ємний показник. Їхне скорочення перевищило 22%, порівняно з попереднім роком.

Водночас на внутрішньому споживчому ринку сталися певні негативні зрушення. Так, частка продажу споживчих товарів, що виробляються в Україні, становила 2008 року 63,1% в структурі роздрібного товарообігу торгової мережі, що на 1,4% менше, ніж 2007 року.

Позитивний вплив членства України в СОТ був би вагомим, якби процес приєднання відбувався за умов активнішого реформування національної економіки та системи державного регулювання. Наприклад , продуктивність у перші роки ринкових реформ зростала швидше, ніж зарплатня.

Отже, аналізуючи макроекономічні наслідки вступу України в СОТ, слід визнати: членство України у цій міжнародній торговельній організації не привело до очікуваних позитивних наслідків, які могли б проявитися у пом'якшенні впливу кризи на реальний сектор економіки – промислове виробництво та інвестиційну діяльність. Через високий рівень залежності від зовнішньої торгівлі, економіка України виявилась надто вразливою до впливу негативних факторів глобальної кризи. При цьому інформаційне забезпечення громадськості щодо норм СОТ і взятих зобов'язань практично відсутнє.